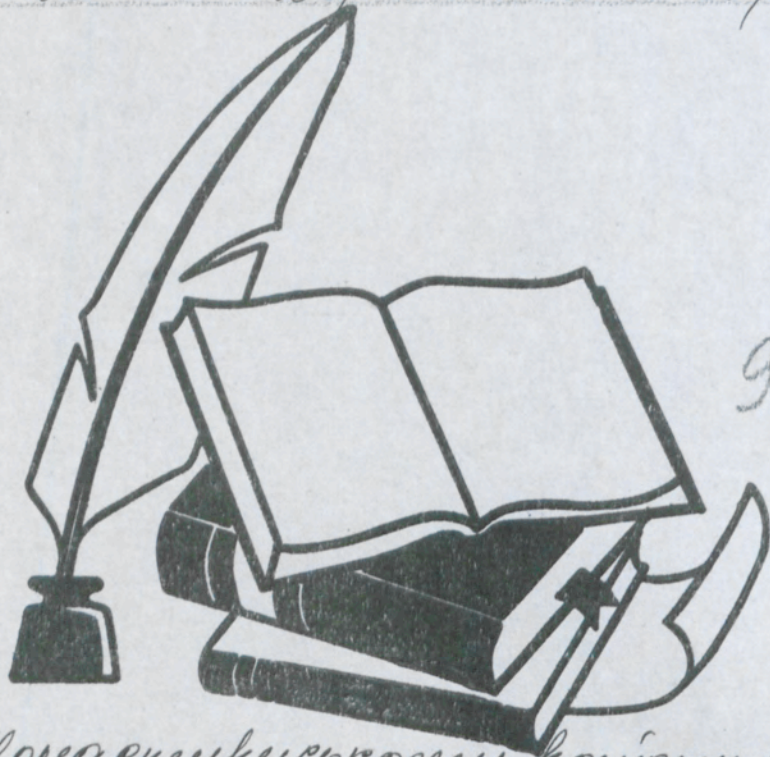

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
Тернопільської області
№ 1
P-3567-1

Архів з бірому
Горьківська-Березанська округа ОУН

91

Звіти по Монастириському району [Гуцуцького
наймаю ОУН] за 26-28 травня (рік не вказано)
Маминюк

ПАПКА ДЛЯ ПАПЕРІВ

Київ: 26 травня (рік
не вказано)
Київ: 23 жовтня
(рік не вказано)
Київ: 23 жовтня
Київ: 23 жовтня
Київ: 23 жовтня

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 3
Тернопільської області
P-3567 1
91

- 26.VI. В с. Маркова біляш. арештували Сиваник Марію літ 19. З дому забрали її, як повстанці і дорогою в Маркови до Товстобаб удавали повстанців. Через 3 рази закладали її шнуром на шию і намагалися довідати, де кинуть повстанці. Вона на кожний запит біляш відповідала: "Нічого не знаю". По 3-ох днях її звільнили.
- 27.VI. Біляш. в районі арештували Сиваник Петра літ 36. Біляш. заклали йому, що він як десятник збирав харчі для повстанців. По 3-ох тижнях його звільнили з тим, що як хтось буде питає за ним в районі, то він має бути в домі.
- 28.VI. В с. Завалівка арештували біляш. Гладку Марію літ 19. На допитах питали її за снігарками. По 3-ох днях її випустили.
- 10.VI. В с. Товстобаб біляш. арештували: Сичик Пилипа літ 29 та денка Осипа літ 29. На допитах питали їх, хто знищив Ганзара Дмитра, який прийшов на відпустку з Червоної Армії і воює біляш. до тих хат, де заходили повстанці. По 24-ох годинах арештованих звільнено.
- 15.VI. В с. Товстобаб біляш. арештували: Кордяк Павла літ 36, Колов'як Івана літ 38 та Березняк Олексу літ 39 за те, що не хотіли іти до стрибків. Арештованих забрали до району і держать в торі до сьогодні.
- 18.VI. Ноч'ю біляш. робили засідку в с. Макове. Ранком прийшли до села та арештували Сиваник Марію літ 22, Сиваник Василя літ 18 і Королевич Марію літ 21. Один зголошений зі с. Швейкова досічно їм свідчив, що вони його переходували та доставляли йому харчі.
- 22.VI. В с. Маркова біляш. удаючи повстанців зайшли до до Ніжалкоєзької Анни а вона вказала їм хату, де на квартирі була сан. Наталка. Біляш. арештували її і забрали до району.
Цього самого дня арештували біляш. також дочку Ніжалкоєзької Анни, Михайлину, та Титус Катерину.
- 24.VI. До с. Товстобаб прийшло повідомлення, щоб всі хлопці ур. в 1924-28 ставилися на воєнкоматі, забираючи зі собою харчі на 3 днів.
- "- Повище повідомлення прийшло також до села Завалівки. Частина хлопців пішла до району а частина криється.
- 25.VI. До с. Слобідка Горішна приїхало 4-ох біляш. до сільради та сільських буньків, яких сини поменьдувалися. Біляш. сказали їм, щоби здали всю зброю, що їхні сини ще не здали, бо віншому разі виїзять їх на Сибір.
- "- Ноч'ю до села Маркови приїхали біляш. та зробили засідку, яка не дала їм бажаного успіху.
- "- З району до села Маркови приїхало 6-ох енкаведистів, покрутилися по селі та від'їхали до району.

МОНАСТЫРИСЬКИЙ РАЙОН.

- 26.VI. До с. Маркови приїхало з гарнізону 6 більш. і арештували Королеви Василя літ 21, та відставили до району. О год. 8-ій веч. більш. з району та гарнізону робили в селі засідку, без бажаних успіхів. Ранком обско-чили хату та арештували Сиваника Михайлину. Після заходу до Сивака Ми-хайла і хотіли арештувати його дочку. Тому що її не було в дома, сказав батькові, щоби вона за 3 дні зголосилася на нквд.
- "- До с. Заваліжки приїхало з району 7 енкаведистів. Заїшли до Сивака Проця і просідали в нього через цілу ніч. Ранком виїхали до району.
- 30.VI. До гол. сільради в Вичішках приїхало з району 2-ох робітників нквд. Заїшли до Головачук Марії і там пішли до вечора. На другий день були у Богдана 5. до 5-ої год. по пол. Над вечір виїхали до району.
- "- В с. Маркова більш. наскочили на хату Сивака Михайла і арештували його дочку Марію літ 18.
- 1.VII. До с. Маркови приїхали більш. та арештували Сиваник Марію літ 18. По 24-ох год. її випустили і сказали, щоби вона за 3 дні зголосилася на нквд.
- "- До с. Заваліжки приїхало з району 2-і совітки, які скликали мітинг і говорили, щоби люди не слухали поветанців і виконували всі накази більш. влади.
- 3.VII. До с. Вичілок приїхало 2-х більш. в районі і наказали людям ремонту-вати клуб, бо в кротці мають в с. заснувати комсомол.
- 5.VII. В с. Гута Нова більш. по провокаторськи підпалили одно господарстві.
- 6.VII. До с. Маркови з 2-ох напрямів прийшли більш. невідома скількість. Через день посиділи в селі а під вечір виїхали невідомо куди.
- 7.VII. До с. Вичілок приїхав з району слідчий нквд зі своєю нареченою Засичаковою. В с. взяли підводу і їхали в сторону Яггорова. По дорозі стрі-нули Ковальчука Михайла. Засичакова сказала слідчому, що він був у по-станцях. Ковальчука забрали до району а по 3-ох днях випустили.
- 10.VII. До с. Маркови приїхало з району 13 більш. Хотіли арештувати Коро-левиц Анну, але не застали її в дома.
- 12.VII. На Завалізькій Гуті робили більш. ревізії у Бляхара Андрія та Швидкого Проця. Не знайшли нічого.
- 14.VII. До с. Вичілок приїхало 4-ох більш. з району та скликали мітинг, на якому взяли людей, щоби скоро здавали контингент збіжжя і тим самим скріплювали міць ЧА.
- 14.VII. До с. Товстобаб приїхав голова РК і мав мітинг в справі контин-генту збіжжя.
- "- В с. Вичішках знищено 4 особи, що співпрацювали з НКВД.
- 15.VII. До с. Вичілок приїхав нач. нквд слідчий і кілька більш. Арештували жінку збитого Войташка Миколи та протокулували всіх стрибків. В с. заряджено остріварту і покликано ще кількох енкаведистів на поміч.
- 17.VII. В с. Коржова звиклидовано за співпрацю з нквд Рудчак Івана.
- 18.VII. В с. Товстобаби арештували більш. десятника Ярошевського Антона за те, що не здав контингенту. По 3-ох днях його звільнили.
- 20.VII. До с. Слобідка Г. прийшли вечером зі Швейкова більш. і зловили 4-ох хлопців на вул. Більш. забрали їх до гарнізону і там вони через ці-лий день різали дерева.
- "- До с. Маркови приїхало 2-іри більш. та арештували Натанчука Степа-на, літ 34 та 7 жінок, які по кількох днях випущено.
- 21.VII. В с. Товстобаби більш. арештували Домбровського Михайла, що не хо-тів бігти стрибком. По 4-ох днях його звільнено.
- 22.VII. В с. Маркові арештували більш. 2 дівчини: Сивак Христину та Цабалу Анну. Арештованих забрали до району.
- 23.VII. В с. Заваліжі стрінули більш. о год. 8-ій веч. Швидкого Флодиміза що ніс 20 шт. яєць. Більш. арештували його, закладаючи йому, що він ніс яйця для поветанців. По короткій придержанні, його звільнили.
- 24.VII. До с. Товстобаб приїхав нач. МГБ і враз з більш. з гарн. зібрав конт.

Монастириський район.

- 26.VIII м.в.с. Горожанці арештували більшовики 2-ох зголошених: Горбала Миколу /"Бистрий"/ та Русака Йосифа /"Завуля"/ за те, що вкрали коні /2 шт./ в с. Кінчаках. На крадіж намовили їх нач. МГО. Казанський і нач. стрибків Турський. Ці коні перепродувала сестра Русака Анна в Підгайцях. Арештованих задержано.
- "-" Підчас ревізії вх.с. Заставцях знайшли більшовики на костелі захопану зброю. На основі зізнань Атаманчука Гриня більшовики арештували Станіслава Гриня. Станіслав на допитах нічого не сказав, mimo цього його забрали до Чорткова.
- "-" Районовий інспектор сільських клубів виїхав з виставою до с. Ковалівки. При кінці вистави перелазив через вікно та застрілювався через неосторожність. Більшовики, що були в середині, повибігали на двір і почали стріляти, при тому говорили, що інспектора вбили повстанці.
- "-" До с. Слобідка Гор. приїхало 5-ох більшовиків, між ними ред. газети "Ленінський Промінь" Гармідер в справі контингенту збіжжя. На мітингу грозили більшовики людям, якщо до означеного речинця не айдуть контингенту то так будуть бити, що догго пам'ятимуть, коли влада збирала цей контингент.
- 27.VII. До с. Слобідка Гор. приїхало 7 більш. в справі фір. Коли вже назганяли фір, прийшов наказ з району, щоби фіри завернути домі.
- "-" Більшовики зі гарнізон с. Швейків, переїжджаючи до Монастириськ робили ревізії в деяких господарів в с. Слобідка Гор.
- "-" До с. Нова Гута прийшло 8 більш. і казали людям, щоби їх відвели на Шляху Гуту в ями, але їх ніхто не волив.
- "-" До с. Вичілок прийшло кількох перебраних по цивільному більшовиків. Вони походили по селі і вернули назад до району.
- "-" Цього дня арештували більшовики: Зилаву Анну, Зилаву Зоньку, Зилаву Гаську, Білого Панька, Парубочого Івана, Николів Николу та Розумного Гасія. Арештованих забрали до району і по переслуханні випустили. Про що їх питали невідомо.
- "-" До села Маркони прийшло з району 3 більшовики і робили ревізії в Метанчука Петра. Більшовики питали за сином і забрали при тому ровер.
- 28.VII. До с. Вичілок приїхало 8 більш. з району і привезли зі собою оркестру. Село обложили стійками стрибків і розпочали мітинг. Представник з області виступив з промовою до населення, в якій закликав до послуху та виконання всіх обов'язків. Далше сказав, щоби населення не вірило пропаганді повстанців про можливість сійни іщо Америка та Англія допоможе здобути ім "Самостійну Україну". На Радянський Союз ніхто не важилося напасти. Потім звернувся до стрибків з закликом, щоби зловили ще одного "бандиту", який зараз криється в селі. По мітингу грала музика, а ще з н населення ніхто не хотів танцювати, більшовики потанцювали самі і надвечір виїхали до району.
- "-" До с. Слобідка Гор. повернув з тюрми з Чорткова Гнатів Михайло, засуджений за те, що не вивіз каміння до Підгайць. Його звільнили тому, що бу в тяжко хворий.
- "-" Цього дня 2-а більш. перевіряло 27 та 28 фічки, чи є всі в дома і казали, що за місяць покинуть їх доча.
- "-" До с. Нова Гута приїхало 3-ох більшовиків, між ними лісничий Коржакін та Гирса в справі контингенту.
- 29.VII. До с. Нова Гута приїхав лейтенант МГО в справі контингенту.
- I.VIII. До с. Вичілок приїхало 2-ох більш. /старшини/. Вони зайшли на станцію стрибків і оглядали терен довкола станції.
- 3.VIII. Нач. стрибків станції Вичілки кинувся на стрибка Зилавого Петра, який сидів на подвір'ї станції вхх іншими стрибками і почав його дусити. Другий більшовик, пр є на станції оборонив стрибка. Тоді нач. вхопив ППШ і хотів застрілити стрибка. Тоді більшовик розброїв нач. і списав акт.
- 10.VIII. До с. Вичілок приїхав районий нач. стрибків Кузьмин і розпитував стрибків в справі нач. Стрибки розповіли все і сказали, якщо він не забере участкового, то вони покинуть участок. Кузьмин забрав нач. до

- району а на його місце призначив іншого начальника.
- 11.VIII. До с. Вичілок приїхав Білаков з району і мав мітинг коло церкви в справі контингенту та податку. Білаков говорив, щоби населення здавало контингент та податки але чекали на війну, бо то вже по війні, і самі Вичілки України не збудуть.
- 12.VIII. До с. Дриців приїхав заст. нач. МД Коврига та арештував зголошеного Мисюраха Михайла за те, що будучи головою земельної комісії належав великий контингент на населення.
- 14.VIII. До с. Товстобаби приїхав прокурор, гол. РК Грудзький та кількох більшовиків. Вони ходили по селі і забирали від людей за невдачу контингенту, все що попало в руки.
- "-". Більшовики з гарнізону с. Дриців, які йшли на засідку в сторону Яблони ва, попали на засідку пестанців. На засідці вбито 3-ох білш. а одного ранено. Решта більшовиків втекла. Від того часу білш. з цього гарнізону не ходять на засідку.
- 15.VIII. До с. Дрицева приїхав прокурор в справі здачі контингенту м'яса. Він скликав тих людей, що не здали м'яса і загрозив, що як до 7 день не здадуть м'яса, то буде їх судити. Прокурор сидів через 7 день в селі поки не зібрав всего контингенту м'яса.
- "-". До с. Вичілок приїхав Малков в справі контингенту збіжжя. Грозив голові сільради арештом за те, що біднякам збільшив контингент, місто куркуллям.
- "-". До с. Завалівки приїхало 7 більшовиків і збирали контингент по селі.
- 17.VIII. В с. Дрицеві більшовики арештували 35 осіб за невдачу контингенту. На другий день їх випустили.
- "-". На зборах виконкому в присутності голів громад почали сварку між собою прокурор та директор МТС. Між іншим дир. МТС сказав прокуророві що він за невдачу контингенту судить людей а сам контингенту не здає. Коли почали грожити один другому, сварку перервав гол. району Грудзький.
- 19.VIII. Учаскомий Загорюлько, другий секретар партії та більшовики з гарнізону по нараді в колгоспній канторі, розійшися по селі та забрали на молотілку всі снопи від таких господарів: Дінека Ізидора, Дінека Пеира та Дудася Михайла. При тому побили сильно жінку Дудася. На нараді в колгоспній канторі були присутні також гол. колгоспу Гевал Павло та заст. гол. сільради Оріховський Істин.
- "-". Гарнізон с. Дрицева був готовий до від'їзду. Задержав їх один більшовик, що приїхав на коні до села. Щодня ходять з учаскомим Антоном по селі та збирають контингент.
- "-". До с. Вичілок приїшло 3-ох більшовиків. Вони позганяли фіри і почали звозити снопи, які ще були на полі до гол. сільради. Коли люди довідалися, почали просити, щоби їм дозволили забрати снопи до дому. Більшовики віддали снопи людям і від'їхали до району.
- "-". До с. Горожанки приїхав Гураль Іван /зголошений/ і мав мітинг в справі контингенту.
- "-". До с. Вичілок приїхав рай. нач. стрибків Кузьмин та арештував Гелевачука Степана, за що, невідомо.
- "-". До с. Заставець приїхало 4 білш. з МД та заарештували Кісів Якова та Дреджору Анну. На другий день арештованих звільнено.
- "-". МД покликало 6 хлопців зі с. Товстобаби на протокол. Іа протоколі зачитували кожного з хлопців про секретаря сільради, як він поводить з населенням і йому помагав. Рівночасно питали білш. хлопців, хто їм казав співати ті пісні, які вони співають.
- 20.VIII. До с. Товстобаб приїхав заст. нач. МД Коврига. Він покликав до колгоспної кантори стрибка Кварцяного Отаха і довгий час з ним говорив. В підхмеленому стані признався, що дістав гроші від Ковриги. Потім сказав, що він що хоче то зі селом зробить.
- "-". До с. Дриців приїхав нач. стрибків горожанського участка Турський Коврига та Казанський і зайшли до Крижанівської Анни. В неї перебули через цілий день аж над вечір від'їхали.
- "-". До с. Завалівки приїхало 3-ох білш. в справі контингенту збіжжя.

35

На мітингу більшовики сказали людям, щоби скоро здавали контингент, бо якщо не здадуть, то придуть такі, що все заберуть. Потім спликали всіх хлопців з 1927 та 1928 річників і совітка бдила на їх стан здоров'я.

20.VIII. До с. Маркови приїхав Телешко з району і мав мітинг в справі контингенту. На мітингу говорив, що в селі є багато сволоці, які не хочуть здавати контингенту і слухають ще "бандьорів". Він змінив гол. земпромлади Колісник Василя, який не має часу прийти до сільради, але нести харчі "бандьорам" те має час. Дальше заохочував людей здавати контингент, бо ті що здадуть будуть мати більше свободи і не будуть арештовані.

21.VIII. До с. Вичілок приїхав Лобов і wraz зі стрибками почав шукати по селі за Палпроцьким Василем. Не знайшовши його заарештував Жилавого Івана і відїхав до району.

-"- РМведист питав людей села Нова Гута, чи польський священник відїхав на захід.

22.VIII. До с. Нова Гута приїхало 8 озброєних інженерів і випукували, де є найвищий пункт над рівнем мор'я.

-"- До с. Вичілок приїхало 10 більш. wraz зі Струсінським з с. Ярго-рега. Він ходить зі зброєю зб більш. Люди говорять, що він позатро-ював всі криниці в тих лісах.

23.VIII. До с. Маркови приїхало 2-ох більш. та арештували Короленка Семжа-літ 30. Його забрали до району і не дали йому можнети одягнутися.

Монастириський район.

- 26.VIII. В с. Горожанці арештували більшовики 2-ох зголошених: Горбала Миколу /"Бистрий"/ та Русака Йосифа /"Зазуля"/ за те, що вкрали коні 1/2 шт. в с. Кінчатах. На крадіж намовили їх нач. МГБ. Казанський і нач. стрибків Турський. Ці коні перепродувала сестра Русака Анна в Підгайцях. Арештованих задержано.
- "- Підчас ревізії в с. Заставцях знайшли більшовики на костелі захопану зброю. На основі визнань Атаманчука Гриня більшовики арештували Стаськів Гриня. Стаськів на допитах нічого не сказав, мимо цього його забрали до Чорткова.
- "- Районовий інспектор сільських клубів виїхав з виставкою до с. Ковалівки. При кінці вистави перелазив через вікно та застрілювався через неосторожність. Більшовики, що були в середині, постріляли на двір і почали стріляти, при тому говорили, що інспектора вбили повстанці.
- "- До с. Слобідка Гор. приїхало 7-ох більшовиків, між ними ред. газети "Деніський Промінь" Гармідер в справі контингенту збіжжя. На мітингу грозили більшовики людям, якщо до означеного ревізця не зладуть контингенту то так будуть бити, що довго пам'ятимуть, коли правда збирала контингент.
- 27.VII. До с. Слобідка Гор. приїхало 7 більш. в справі фір. Коли вже назгаляли фір, прийшов наказ з району, щоби фіри завернути домі.
- "- Більшовики зі гарнізон с. Швейків, переїжджаючи до Монастириськ робили ревізії в деяких господарів в с. Слобідка Гор.
- "- До с. Нова Гута прийшло 3 більш. і казали людям, щоби їх відвели на Шляху Гуту в ями, але їх ніхто не волив.
- "- До с. Вичілок прийшло кількох перебраних по цивільному більшовиків. Вони походили по селі і вернули назад до району.
- "- Цього дня арештували більшовики: Зилаву Анну, Зилаву Зоньку, Зилаву Гаську, Білого Пенька, Царубочого Івана, Николів Миколу та Розумного Васиря. Арештованих забрали до району і по переслуханні випустили. Про що їх питали невідомо.
- "- До села Маркови прийшло з району 3 більшовики і робили ревізії в Метанчука Петра. Більшовики питали за сином і забрали при тому ровер.
- 28.VII. До с. Вичілок прийшло 8 більш. з району і привезли зі собою оркестру. Село обложили стійками стрибків і розпочали мітинг. Представник з області виступив з промовою до населення, в якій закликав до послууху та виконання всіх обов'язків. Далше сказав, щоби населення не вірило пропаганді повстанців про можливість сійни і що Америка та Англія допоможе здобути ім "Самостійну Україну". На Радянський Союз ніхто не зачікався напасти. Потім звернувся до стрибків з закликом, щоби зловити ще одного "бандиту", який зараз криється в селі. По мітингу грали музика, а ще ввечір вийшли до району.
- "- До с. Слобідка Гор. повернув з тюрми з Чорткова Гнатів Михайло, засуджений за те, що не вивіз каміння до Підгайць. Його звільнили тому, що був тяжко хворий.
- "- Цього дня 2-а більш. перевіряло 27 та 28 вічники, чи є всі в дома і казали, що за місяць покинуть їх дочка.
- "- До с. Нова Гута приїхало 3-ох більшовиків, між ними лісничий Коракін та Тирса в справі контингенту.
- 29.VII. До с. Нова Гута приїхав лейтенант МГБ в справі контингенту.
- I.VIII. До с. Вичілок приїхало 2-ох більшовиків /старшини/. Вони зайшли на станцію стрибків і оглядали терен довкола станції.
- 3.VIII. Нач. стрибків станції Вичілок кинувся на стрибка Зилавого Петра, який сидів на подвір'ї станції вхх іншими стрибками і почав його дусити. Другий більшовик, що був на станції оборонив стрибка. Тоді нач. схопив ПП і хотів застрілити стрибка. Тоді більшовик розбрів нач. і списав акт.
- 10.VIII. До с. Вичілок приїхав районний нач. стрибків Кузьмин і розпитував стрибків в справі нач. Стрибки розповіли все і сказали, якщо він не забере участювого, то вони покинуть участок. Кузьмин забрав нач. до

На мітингу більшовики сказали людям, щоби скоро здавали контингент, бо якщо не здадуть, то прийдуть такі, що все заберуть. Потім скликали всіх хлопців 1927 та 1928 річників і совітка бадала їх стан здоров'я.

20.VIII. До с. Маркони приїхав Темко з району і мав мітинг в справі контингенту. На мітингу говорив, що в селі є багато сволочи, які не хочуть здавати контингенту і скупають ще "бандьорів" він вимінив гол. земросмади Колісник Василя, який не має часу прийти до сільради, але нести харчі "бандьорам" то має час. Далше заохочував людей здавати контингент, бо ті що здадуть будуть мати більше свободи і не будуть арештовані.

21.VIII. До с. Вичілок приїхав Догів і wraz зі стрибками почав шукати по селі за Пятроцьким Василем. Не знайшовши його заарештував Зиланого Івана і відїхав до району.

-"- Рядовий питав людей села Нова Гута, чи польський священник відїхав на захід.

22.VIII. До с. Нова Гута приїхало 3 узброєних інженерів і випускали, де є найвищий пункт над рівнем мор'я.

-"- До с. Вичілок приїхало 10 більш. wraz зі Струсінським з с. Ярго-рова. Він ходить зі зброєю з більш. Люди говорять, що він позатро-ював всі криниці вахців лізі.

23.VIII. До с. Маркони приїхало 2-ох більш. та арештували Королевич Семка літ 30. Його забрали до району і не дали йому можности одягнутися.

Монастирський район.

- 24.УІІІ. До с. Слобідки Горішної приїжджав слідчий Зор'я, який припоручив голові с/р., щоб він повідомив всіх, які повернули з Німеччини, щоб зголосились на Н.К.В.Д. в районі.
- 25.УІІІ. До с. Вичілки приїхав н.к.в.д.-ист Кузьмін і наказав покликати гр. Жилевого та Яну Анну про що з ними говорив невідомо.
- "-". В с. Вичілки нач. стрибків з кількома стрибками перевіряли деякі підозрілі хати. Підчас перевірки один стрибок в хаті Парубочої Дни стрінув Папроцьку Марту зголосив більш., яка однак встигла втекти.
- 28.УІІІ. В с. Вичілки більш. розпочали перестрілку із стрибками місцевої станиці, здаючи повстанців. Ціллю була провокація деяких стрибків. Перестрілка тривала кілька хвилин. Вкінці більш. далися пізнати.
- "-". До с. Слобідка Горішна приїжджав начальник Побереницький з с. Ковалівки, який перевіряв документи всіх мужчин, розпитуючи при тому чи хто не криється з місцевих і т.п. Крім того повідомив, що в тому селі організуватимуть стрибків, щоб всі записувалися.
- 29.УІІІ. Зі с. Слобідки Горішної ходили до району голоситись, які приїхали з Німеччини. З них стягнуто точний протокол де працювали, крми повернули і т.п. По стяганні протоколу відпущено домів застерігаючи при тому, що накрили б вони допомагали "бандьорам" тоді рад. влада розчитавься з ними по закону.
- "-". До с. Вичілки приїхало з району 10-ть стрибків, які по цілоденнім перебуванні відіхали в район.
- "-". В с. Вичілки вночі на станицю стрибків повстанці зробили наскок. При чому здобуто всю зброю, а від участкового документи і інші матеріали.
- 30.УІІІ. До с. Вичілки приїхало з району 3 автомашини більш., котрого того дня повнили службу. Арештованим закидали звязки з бандерінцями. По полудні приїхало до с. понад 100 більш. які заарештували управу громади, а самі пішли в ліс на облаву, яка недала їм жодного висліду. По придержаві одної доби управу села звільнено.
- I. IX. До с. Вичілки приїхав Кузьмін з 4-ма більш. Скликали збори і намагались зорганізувати свіжих стрибків. Зорганізувати стрибків недалося тому, що ніхто не хотівся писати, а деякі повтікали в ліс. Того самого дня Кузьмін відіхав до району, а 3-ох більш. залишилось ночувати в селі.
- "-". До с. Товстобаб приїхав прокурор з району, який заявив сек. с/р., щоб він подав 2 - 3-ох куркулів, яких належало засудити за те, що вони не вивязалися з хлібо-поставки. Секретар відповів, що в них таких немає і того самого дня відіхав в район.
2. IX. До с. Дрищева /Підлісне/ приїхав нач. М.Г.Б. Заїханши до с/р. наказав покликати собі кількох господарів. Переночувавши в селі на слідуючий день відіхав до району.
- "-". До с. Вичілки приїхало 15-ть стрибків з району, які повнили стійки біля нової станиці стрибків.
3. IX. До с. Вичілки приїхало 4-ох більш., які стягали по селі контингент.
5. IX. До с. Дриців приїхав один більш. в справі контингенту. Крім того зайшов до Крижанівського Михайла з яким довгий час з ним про щось говорив. Його підозрівають в співпраці з Н.К.В.Д.
- "-". В с. Вичілки вечірня година стрибки розпочали сильну стрілянину якихось підсувачихся в село осібняків. По півгодинній перестрілці реконались, що це були більш.
6. IX. До с. Гута Нова приїхала з району Тирса з зем. віддіду і спису скількість поля й майна яку залишили переселенці в Польщі.
7. IX. До с. Слобідка Горішна приїхало 3-ох більш., які розвідували населенням чи заходять в село бандеронці.
- "-". До с. Слобідка Горішна приїхали більш. з с. Швейків. Заарештували Гринишин Марію та відіхали до району. Сусідів розпитували чи хто

них не заходить. По кількох днях арештованих звільнено.

8. IX. До с. Дриців приїхав прокурор з кількома більш., які привезли зі собою Місюрака Михайла арештованого минулого місяця. Більш. скликали все населення села, створили суд і засудили арештованого на 5-ть літ тюрми за це, що він бувши головою зем. громади не виявлявся, як слід з контингентом.

Той самої ночі розклеїні були в селі протибільш. кличі. Та хоч більш. їх позривали населення всією їх просчитати.

9. IX. До с. Дрицева приїхали більш. в районі, які збирали контингент через два дні.

11. IX. До с. Горожанки приїхав з с. Дрицева нац. стрибків. Заарештував Леоник Анну, яку забрав до району. Слідуючого дня її звільнено.

До с. Слобідка Горішна приїхав прокурор з кількома більш., які перевіряли документи переселенців-західняків.

12. IX. В с. Товстобаби вночі розклеїно протибільш. кличі, які більш. того самого дня позривали. Залишаючи один невідомо чи через не увагу на будинку гарнізону чи через намісне.

13. IX. До с. Слобідка Горішна приїхало 3-ох більш. Арештували Гринишин Томка, Гринишин Михайла і Гнатів Марію. Всіх забрали до району.

14. IX. В с. Вичілки один більш. розбив хату Парубочої Яндохи якої не було в дома. З хати забрано: білля, одяг, як і інші речі. На слідуючий день вона зголосила про те на Н.К. В.Д. і 3-ох н.к. в.д-истів, як- приїхали з нею, справу проуірили, однак речей не повернули.

15. IX. До с. Маркова нічю прийшли більш. з с. Товстобаби. Наскочили на одну хату та розбили двері. В хаті в цього господаря мешкало дві учительки з СУЗ. Пересидівши там цілу ніч рано заарештували Комейка Антона і Сиванюка жінку. Розпитували їх про слідуючих людей: Копенка Нестора, Сиваник Володимира і Сиваник Мирона, які приїхали з Німеччини. По переслуханні арештованих звільнили.

До с. Товстобаби приїхав н.к. в.д-ист Коверига який скликав кільканадцять хлопців і розпитував їх хто нічю в селі розклеював протибільш. кличі, чи нічю заходять бандерінці, і де заходять бандерінці. Хлопці на це йому відповіли, що в селі стоїть гарнізон, ніхто не заходить, а вони нічого не знають.

Того самггр дня приїхало 8-ох більш. з обсерваційного пункту. Один з них говорив, що їм заборонено в контактуватись з населенням. Сказав також, що один з них котрий учера за богато говорив, сьогодні знаходиться вже в тюрмі.

До с. Дрицева приїхало 6-ох більш., які в тому селі заквартирували. 16. IX. В с. Вичілки стрибки арештували п'яного нац. стрибків і відставили до району.

17. IX. В с. Слобідка Горішна більш. арештували Наняка Гриця. Розпитували його про брата з відкілья приїхав, чим займається. Відтак перевірили точно кожного із членів сімї. Арештований відповів, що його брат вернув з ССРСР. де його сейчас арештовано.

20. IX. З с. Дрицева виїхав гарнізон до с. Вичілки.

21. IX. До с. Товстобаби приїхало 4 автомашини більш., які заквартирували в тому селі. Місцевий гарнізон незнаючи, що це за військом виступив з села, і аж слідуючого дня порозумілися зі собою. Переїжджаючих більш. було около 400. Частина на автомашинах, а частина підводами прибула до села. Іхали в напрямі м. Станиславова.

22. IX. В с. Слобідка Горішна григорівський драм. гурток відіграв виставу під заголовком "Назар студола". На виставі були присутні навіть з району. Дохід виносив 1500 крб.

23. До с. Маркови прийшов гарнізон з с. Товстобаби і заарештував Кодегана Миколу за те, що він не хоче працювати в артілі. Його розвільнено на Сибір в 1940 рр.

Монастириська район.

24. IX. До с. Товстобаби приїхав з району прокурор, який зажадав у голо-
ни с/р. протокол його праці. Не одержавши, прозвав усіх бандитами і
сказав, що вас усіх належалося перекинути на СУЗ то ви тоді навчилиб
ся там, як належить працювати.
30. IX. До с. Товстобаби приїхало з району 7-ох більш., які заарештували
13-ть осіб, між ними 5-ть жінок. Забрали їх на гарнізон, через цілу ні-
ч і день стягали з них протокол. Розпитували їх про людей, які ма-
ють звязки з бандеріцями, хто їх перехоує, про криївки і т.п. Під ве-
чір арештованих звільнено. Більш. забрали зібрані протоколи відіхали
в район.
- "- До с. Вичілки приїхав один більш. з району, забрав 10-ть більш. е та
з гарнізону, перейшов з ними до с. Стара Гута й там зайшовши до госпо-
даря який гнав горілку- понизив усе прикладя. Зроблено це на підставі
доносу, що цей господар робить горілку для бандеронців.
- "- До с. Слобідка Горішна приїхало 3-ох н.к. в.д-истів і стягали прото-
кол з тих демобілізованих з ЧА, які скоріше були в Німеччині. Розпиту-
вали, що робили в Німеччині, як їм там дістались, та, як опісля перей-
шли в ряди ЧА. При тому намагались дізнатись про погляди відносно бан-
рівського руху.
1. X. В с. Вичілки нач. гарнізону видав наказ для населення на підставі
якого всякий рух на вулицях, а також і в своїх загородах по год. 8-ій
вечером рух є заборонений. Кого стрінуть по данім часі до того стріля-
тимуть.
3. X. В с. Вичілки стрибки скоонфікували в кількох господарів випрямо-
вану ними скіру, яку продавали поміж населення.
- "- До с. Дрищева приїхали з с. Вичілок з гарнізону більш., які ходи-
ли попід хатм підслухуючи, а опісля зробили в кількох місцях засідки.
4. X. До с. Дрищева приїхав нач. стрибків, який зайшовши до голови с/р.
Коромейча Івана і довгий час з ним про щось говорив. Того самого дня
відіхав.
5. X. До с. Швейків приїхали з району більш., які заарештували Качана
Ізидора літ 48., на те, що він в 1945 р втік з Сибіру, без жодних
документів. Арештованого забрали до району.
6. X. В с. Швейків відбувся мітинг організований більш. На мітингу говори-
рили, щоб люди не слухали брехливої пропаганди бандеронців, та не вірили в
війну між ССРСР, а США. А якщо буде то на території ССРСР.
- "- В с. Дрищеві нач. стрибків з с. Горожанки із одним стрибків вкра-
ли два коні на рахунок ~~стрибків~~ повстанців.
- "- В с. Вичілки нач. гарнізону робив мітинг на якому узивав населення
до співпраці і допомоги при знищенні решти бандеріців. Закликав людей;
щоб не допомагали їм харчами ні відомостями. Крім того казав, що ці жад
люди не мають жодної програми, а війну, яку вони проповідують не буде.
А всі спірні справи розв'яже ССРСР мирним шляхом на конференції.
- "- До с. Швейків приїхав прокурор з більш. Скликали суд на яким засудил
ли Дибана Миколу за невиконання хлібопоставки на 4 роки тюрми.
- "- В с. Швейків вечером до клубу посходились хлопці між якими було ~~кіль-~~
кількох комсомолців. Забава, яка навязалась необійшла без горілки.
Коли собі добре підпили, розпочали сварку, підчас якої ударив комсо-
молця в лице, а сам почав втікати. За ним пустилось кількох комсомо-
лців стіляючи за ним з пістолів. Утікаючий забіг до хати свого брата,
а комсомолці почали стріляти крізь вікна. При чому зістала ранена ж.
брата. /Брат на роботі в ССРСР/.
- Комсомолці тоді завернулись до гарнізону та повідомили начальника,
за ним и бігли з сокирами кричавши "комсомолці ви хочите комуни". На-
чальник сказав, що вони могли і всіх побити то за те нічого би їм
було.
10. X. До с. Нова Гута приїхала з рай. центру Тирса. Скликала збори н
котрих говорила про форми господарства в рад. с'юзі, а в кінці пі

ла пропозицій, щоб всі писалися до колгоспу. Тоді присутні заявили, що деякі з них будучи в СССР мали нагоду бачити колгосп і ніхто їх уже на це ненамовить.

10. X. До рай. центру Монастириська привіз начальник ст. стрибків с. Горожанки 10-ть крисів від стрибків, яких звільнено зі служби.

-"- В с. Швейків лейтенант Ланський скликав хлопців в 1928 р. та сказав їм, щоб були готові йти до ЧА.

11. X. До с. Товстобаби приїхали з району більш., які кликали до себе Загудцького Панька і Диркача Михайла. Їх переслухував сам начальник, розпитуючи хто допомагав німцям та чи вони не знають, що про бандероців. На кінці сказав "слушай те, дайте 50 кг. картошки, бо напевно прийдуться в голоду погібнуть жон". На тому протокол скінчився. Бараболю дали та їх відпущено домів.

12. X. До с. Вичілки приїхало з району 3-ох більш., а то Чубов, Біляев і Кривошенко в справі нач. стрибків Черенка котрий в кооперативі наробив бешкету. По розслідуванні наказали йому виїхати в район.

-"- По с. Швейків ходили більш. з провокатором з с. Заставець Атаманьчук Грицем. Кидали гранати для вправи. Провокатор цей ходить з пістолем і гранатами.

13. X. До с. Швейків приїхав з району більш., який скликав збори 10-тьхатників на яких говорив їм про стягання контингенту. При тому ж непоминув і бандероців, розпитуючи хто виносить їм до ліса їсти, хто збирає для них контингент і т.п. В кінці візав усіх, щоб помогли рад. владі, якнайскорше виловити.

13. X. До с. Товстобаби приїхав з району н.к. в.д-ист, який післав стрибків, щоб з села принесли йому їсти. Стрибки нехотіли йти, уийшли на подвілля, постояли трохи, кажучи, що господарі не хотять нічого дати. Він тоді пішов сам. Зайшов до одної жінки кажучи, щоб дала йому, що їсти. Вона на те, витягнула ряд квіток і сказала, що я вже здала контингент, а тут не буде записано, що я тобі дала їсти. Вільшовик нічого на те не відповівши верну в на гарнізон.

14. X. До с. Товстобаби приїхало з району 4-ох більш., які zorganizували ефри в справі заснування в селі колгоспу. Однак ніхто з населення не записався так, що більш. з ні чим відіхали в район.

16. X. До с. Швейків поверну в м. Чортків арештований Качан Ізидор.
-"- До с. Горожанка приїхало 3-ох більш. до лікарки східнячки в якій перебували майже цілий день, а вечером відіхали в район.

Того самого дня до кожного села поприхрдили лікарки, а то і по дві, яких завданням є давати сан. поміч населенню. Заходить підозріння, що це можуть бути більш. агенти.

17. X. В с. Товстобаби ходили більш. з гарнізону попід вікна підслухуючи чи де не стрінуть якого повстанця. При тому зайшли до Теника Сенька вкрали бохонець хліба і горня квасного молока та відійшли до гарнізону.

-"- До с. Вичілки приїхав слідчий Біляков з 3-ма більш. та перевели ривівізію в Гр. Десів Михайла. Чуваючи за крижкою. Розвалили в хаті стіну та знайшли крижку. З тої причини заарештували жінку, а йому вдалось втекти.

19. X. До с. Маркова приїхав участковий Телейко. Він ходив з одним більш. по селі за горілкою. Коли вже добре підпив собі вертаючи до району стріляв на пострах. На гостинці стрінув малого хлопця з с. Маркова. Він носив тютюн до району. Участковий його сильно побив забираючи всі речі в нього одержані за тютюн.

-"- До с. Товстобаби приїхав з району більш., який переув мітинг. Він говорив, щоб населення не числило на Англію і Америку, бо ми з тими капіталістами розправимось так, як з германією.

20. X. До с. Слобідка Горішна приїздили більш. з гарнізону с. Швейків та розпитувал. людей до кого заходять бандерінці та в кого харчуються.

-"- До с. Маркова приїхали більш., вилізли в костелі під вежу, та цілий день обсервовували чи nebude хто йти з ліса, зглядно нести до ліса харчів. Вечером ходили по селі і забирали всякі харчі. На дорозі стрінули двох хлопців. Один з них верну в ЧА. З огляду на празник в тому ж селі

- о один з хлопців, що вернув з Ча ніс фляшку з горілкою. Більш. почали відбирати горілку. Фляшка випала з рук і стоклася. Тоді цей хлопець ударив більш. в лице. На це більш. нічого не сказав і відійшов від нього
- 21. X. В с. Слобідка Г. Більш. арештували Грининин Рярія. По 5-ох днях його звільнили. Він згодився співпрацювати з більш.
- 24. X. Плав перший сніг, більш. використали це і пішли на перевірку лісів. За слідами, які зауважили в лісі, підійшли близько до повстанців і почали обстрілювати їх. Повстанці почали відступати. Підчас відступу впав один повстанців.

- 23.X. З району до с. Горожанки приїхало 10 фір більшовиків і етників. Розложивши застави доколя села збирали збіжжя в селян. Заночували опившись горілки в тому селі. Другого дня знову збирали збіжжя на контингент, а в полудне виїхали в район.
- 24.X. На допитах одного арештованого зі с. Товстобаб на НКВД в Монастириськах запитували, що населення говорить про Англію.
- 25.X. З району до с. Товстобаб приїхало 19 більшовиків. Робили облаву на якій зловлено багато молодих хлопців з 29 і 30 року народження. Намагались їх включити до етників однак вони порозбігались.
- До с. Дрищева приїхало около 20-ть більшовиків із етниками і переводили грабіж збіжжя. За невдачу забрали в одного господаря корову й коня.
- 27.X. Зі Станиславова до Горожанки приїхало автом 5-ть більшовиків. Більшовики ті вкрали в одного господаря ялівку, а переїздяючи через Дрищів забрали ще й корову. Відїхали в напрямі Станиславова.
- В с. Завадівці наші повстанці спалили молотівку й розігнали станицю етників. Вбивши при тому 2-ох етників і ранили одного більшовика.
- В с. Марвова боївка "С.Б." забрала гроші від рінгентки.
- До с. Горожанки заїхало 15-ть етників, які однак нічого не робили.
- 29.X. До с. Товстобаб приїхало 3-ох більшовиків, які зібрали етників та цілу ніч ходили по селі.
- 30.X. З району до с. Горожанки приїхало 5-ть фір більшовиків з слідчим Ковригою. В селі обкочили 5-ть господарств. Вони намагались висилити мешканців цих хат. Однак хати були нуєті, бо люди завчасу повтікали. Більшовики розпитували в селі чого мешканці опустили свої хати. Заарештувати дві дівчини яких на слідуючий день звільнили. Одного господаря розпитували скільки він разів давав бандеревцям їсти й скільки він має дати їм контингенту? Господар відповів, що нічого немає. Але Коврига сказав йому "ти не бреш, бо так роблять в кожному селі. Напившись в одного господаря самогонки виїхали о год. 1-ій нічю. Тогож дня з с. Кінчак до с. Горожанки приїхало 30-ть фір більшовиків. Працюючись зі знакомими людьми говорили, що в нас більше тут не буде бо ідемо в Карпати на війну з партизанами. Інші знова говорили, що їдуть в Польщу, бо там є сильне заворушення польських бандерів. Те саме говорили більшовики горорили в с. Дрищеві й поїхали в с. в сторону Галича.
- Того дня дуже рано зі сторони Монастириськ ішло около 60 фір більшовиків в напрям Галича. По полудні того самого дня ішло знова з Монастириськ 32 фіри більшовиків які поїхали також в сторону Галича.
- 31.X. Через сс. Товстобаб, Горожанку й Дрищів ішла велика кількість більшовиків. Везли зі собою на фірах деякі меблі як крісла, столи і т.п. Рівнож везли зі собою жінки й діти. Тягнули з заду дві гарматки. Крім цього ішло 6-ть авт з військом, це все ішло до Галича, а з відтам далі. Населення говорить, що на заході поляки заворушилися проти етницьких порядків.
- Зі сторони Станиславова до Горожанки приїхало автом двох більшовиків які забрали зі села дві польські родини, поїхали в напрямі Станиславова.
- 3.X. До с. Товстобаб приїхало 3 більшовики: Біляков, Колачов і Бобрік в справі контингенту.
- Рано до с. Горожанки на хутір від с. Товстобаб приїхало 4 більшовики з 1-ма етниками й командиром Турським. З хуторів виганяли людей до села, а в хатах переводили ревізії. В с. обступили одну хату підпільника однак не зловили нікого. Одного господаря випитувались. Де є Рік або Сірко. Той сказав, що взагалі немає нікого. Тоді господаря силно побили й випустили. Зі села знова пішли на хутори де перебули до ночі, а вечером вернувшись в село зробили кілька заїдок. Посидівши кілька годин перейшли до с. Товстобаб і там зробили заїдку. На цей час в той напрям переходили повстанці й до яких більшовики розпочали стріляти. Хлопці без страт розбіглися, а більшовики без страт поїхали в район.
- 4.X. До с. Товстобаб приїхало 2 більшовики Колач і Бобрік в справі контингенту.

- награбувавши з селян 18 цитн. збіжжя відіхали в район.
- 4.X. Зі сторони с. Кінчак до с. Горожанки приїхали 3 професори академії, яких конвоював 36 вершників-більшовиків. Переночувавши в селі на злідуючий день відіхали в напрямі с. Товетобаб.
- 5.X. До с. Товетобаб приїхало 4 більшовики на мітинг. Між іншим говорили, щоби люди допомогли зліквідувати бандьорів, бо вони провадять український народ в пронасть. Зрадили країну, бо укр. народ чейже вже має Радянську Україну.
- 8.X. Через с. Товетобаби переїздили професори академії. Поїхали в напрям Дрищева в сторону Галича.
- 10.X. Зі сторони до Підгазць переїжджало 36-ть фір більшовиків. В с. Дрищеві читали наші кличі.
- 11.X. До с. Товетобаб заїхало 3 більшовики і о год. 3-ій перевели збори з десятниками. Тогож вечера ті більшовики, а брідце Колач, Білжов і ще є один, перїхали до с. Горожанки і там вкрали в 2-ох господарів 3 безрогів. На злодох стріляли по селі й вернули назад до с. Товетобаб де замочували. Ранком відіхали в район.
- 13.X. До с. Дрищева заїхало з Підгазць 40 фір більшовиків і там замочували. На слідуючий день виїхали в сторону Галича.
- "- До с. Маркової приїхало 3-ох більшовиків і прогледіли, щоби всі мужики в віці від 18 - 50 року життя зголошились до району. Відтак забіли кілька курей і качок та відіхали в район.
- 14.X. До с. Маркова приїхало 3-ох енкаведистів з начальником стрибків. Взяли на форштан 3 фіри, вбили собі курей і гусей та відіхали.
- 17.X. До с. Товетобаб приїхало 3іох більшовиків і намагались ловити молодих хлопців, яким однак вдалось втекти.
- 19.X. Через с. Маркову іхало в ліс 15-ть більшовиків. Переїзджаючи вступили до хати в котрій кватерували повстанці, які встигли вискочити на стрих однак більшовчки їх застрілили. Закидали стрих гранатами де обидва як знайшли смерть.
- 20.X. До с. Маркова заїхало около 30-ть більшовиків, які переводили в селі ревізії. Ревізії ці не дали їм бажаного вислідку.
- "- В с. Товетобабах повстанці знайшли костел з якого більшовики хотіли збити приміщення для стрибків.
- 21.X. До с. Маркови вночі приїхало 15-ть більшовиків вдаючи повстанців. Питали де мешкає станична, де десятники, що збирають контингент і т.п. Не віддавши нічого виїхали до с. Горожанки.
- 22.X. До с. Горожанки приїхали ті самі більшовики, які на хуторі перевели трує в одного господаря. По ревізії перейшли крізь ліс на інгий хутір і зайшли в помешкання де кватерував пров. Тарас і Вадим. Стійка застрілила їх в близькій віддалі і не встигла повідомити кватеруючих. Коли господаря побачила більшовиків, розбудила їх, випроводила на подвіря, однак втікати вже було запізно. Пров. Тарас ранений в ногу окружений більшовиками дострілився зі свого пістоля. Підчас цього замінання Вадимові вдалось перебігти поза забудовання до другого господарства. Однак більшовики його застрілили. По цілоденній боротьбі з більшовиками горючої хати вгинув вечером геройською смертю.
- 23.X. Перед полуднем на це саме міще приїхало 5^о більшовики, які зрабували усі ці господарства. Забрали все, що було. Говорили, що шукають за 3-ма бійцями, які пропали вчора підчас бор. вони відіхали в район.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 14
(поширено) _____ аркушів;
у тому числі літерні номери _____;
пропущені номери _____
+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Головн. спеціаліст _____
Посада _____ (підпис)
20.06. 20 18 року

Г. Мелу _____
(ініціали (ініціал імені), прізвище)